

**Історія розвитку вищої
школи.**

**Система вищої освіти в
Україні в контексті
Болонського процесу**

Період Київської Русі був надзвичайно багатий на розквіт науки, освіти, культури, мистецтва, літератури. Монгольська навала XIII ст. перервала культурний розквіт держави, а Західна Європа тим часом продовжувала розвиток мережі навчальних закладів, обігнавши Україну десь майже років на 400.

- У XII—XIV ст. у Західній Європі поступово виникають так звані універсальні школи, що збирали молодих людей, які прагнули здобути знання з багатьох дисциплін, а не лише з вузького ремесла.

Прототипами європейських університетів були навчальні заклади, близькі до вищих, такі як "Атенеум" у Стародавньому Римі (II—III ст. н. е.), де вивчалися філософія, риторика, архітектура, медицина.

Одним з таких освітніх закладів була також відкрита в 425 р. н. е. в Константинополі вища школа під назвою "Аудиторій".

Дати заснування європейських університетів:

в Італії :

Болонья — 1119р.

Віченца — 1205 р.

Ареццо — 1215 р.

Падуя — 1222 р.

Неаполь — 1224 р.

Рим — 1303 р.

у Франції :

Монпельє — 1180— 1289

рр. Париж — 1215 р.

Сорбонна — 1259 р.

у Німеччині :

Гейдельберг— 1386 р.

Лейпциг— 1409 р.

Віттенберг— 1502 р.

Кенігсбер — 1544 р.

До кінця XVI ст. в Європі було
63 університети.

Більшість із них мали
інтернаціональний характер.

Після Брестської унії 1596 р. активізується діяльність братств, що виникали при православних церквах.

Особливо активну роботу проводили **братства:**

- Віленське (1588),
- Берестейське (1591),
- Мінське (1592),
- Більське (1594),
- Могилівське (1597),
- Луцьке (1597),
- Київське (1615).

Князь Костянтин Острозький у **1576 р.** у місті Острозі заснував вищу школу — **Острозьку греко-слов'яно-латинську колегію.**

В Острозькій академії навчали учнів усіх предметів: граматика, риторика, діалектика, арифметика, геометрія, музика, астрономія. Тут вивчали дисципліни, пов'язані з медициною, філософією, богослов'ям та ін.

У вересні **1820 р.** у Чернігівській губернії
було відкрито **Ніжинську гімназію**
вищих наук.

Ініціатором виникнення цього закладу
були Олександр Безбородько (1747—
1799) і його родичі. Гімназія вищих наук
функціонувала 13 років. Протягом цього
часу відбулося вісім випусків. Майже 100
випускників здобули добру освіту.

Важливим етапом у розвитку освіти і культури в Україні було становлення університетів.

Найстарішим в Україні є Львівський університет (заснований у 1661 р.). Львівський університет відіграв і продовжує відігравати величезну роль у становленні незалежності України, утвердженні національної ідентичності українського народу. Це визнаний науковий центр у західному регіоні нашої держави.

**У 1805 р. розпочалася історія
Харківського університету. Це
перший університет, який
створено на території України, що
входила до складу Росії.**

Відкриття Київського університету відбулося **15 липня 1834 р.** Спочатку в університеті функціонував лише філософський факультет з історико-філологічним і фізико-математичним відділеннями. Діяльність Київського університету в центрі України стала визначальним етапом у розвитку освіти, науки і культури країни. Першим ректором університету був видатний вчений-природознавець, письменник, фольклорист, історик Михайло Максимович (1804—1873).

**У травні 1865 р. на базі
Рішельєвського ліцею засновано
Одеський університет, який
називався Новоросійським
університетом. Ініціатором відкриття
Одеського університету були
російський педагог і лікар М.І.
Пирогов та генерал-губернатор
Строганов.**

У 1875 р. засновано
Чернівецький університет.

Чернівецький університет був і
залишається центром розвитку
освіти і науки на Буковині.

Короткий екскурс в історію розвитку освіти і культури в Україні свідчить, що кінець XVIII і все XIX ст. позначилися активним становленням і розвитком наукових і освітніх закладів вищого рівня, які стали центром культури і науки в різних регіонах держави.